

[Tredje næstformand]

ning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 58:

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af straf for narkotikarelateret kriminalitet.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 1/2 94).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Erling Olsen):

Beslutningsforslaget fra medlemmer af Fremskridtspartiet indebærer, at regeringen senest den 1. april i år skal fremsætte forslag til en nyordning, hvorefter kriminelle narkomaner tilbydes en behandlingsdom frem for en fængselsstraf.

Lad mig med det samme sige, at jeg er enig i den grundtanke, som forslaget bygger på. For de kriminelle narkomaner er det i højere grad narkotikamisbruget end kriminaliteten, der er problemet, og samfundets indsats bør i konsekvens heraf først og fremmest rette sig imod narkotikamisbruget. Også jeg finder derfor, at vores indsats over for det grundlæggende problem for de kriminelle narkomaner, nemlig misbruget af narkotika, trænger til nye, grundige overvejelser.

Jeg må således complimentere forslagsstillerne for at have taget disse spørgsmål op til debat, men der er grund til at nævne, at vi i dag ikke står på helt bar bund på dette område, idet straffeloven allerede i dag indeholder hjemmel til de foranstaltninger, der efterlyses i beslutningsforslaget. Straffelovens kapitel 7 åbner således mulighed for, at der idømmes en kriminel narkoman en betinget dom på vilkår om behandling. Har narkotikamisbruget ført til forstyrrelse af narkomanens psykiske funktioner, kan der også blive tale om behandlingsdomme efter straffelovens § 68 eller 69.

Er en narkoman idømt frihedsstraf, kan det efter straffelovens § 49, stk 2, bestemmes, at den pågældende, hvis der er behov for be-

handling, skal overføres til en behandlingsinstitution.

Endelig kan der i medfør af § 38-40 A i forbindelse med prøveløsladelse eller benådning af en domfældt narkoman stilles vilkår om behandling.

Der er således i dag en ret vidtgående adgang til at anvende behandlingsvilkår i forbindelse med domfældelsen af en kriminel narkoman under narkomanens eventuelle afsoning af frihedsstraf og i forbindelse med en prøveløsladelse. Den nuværende forholdsvis begrænsede brug af behandlingsvilkår skyldes helt overvejende, at vi desværre kun kan stille et begrænset antal institutionspladser til rådighed for disse mennesker.

Som nævnt synes jeg derfor, at det er en rigtig tanke markant at udvide anvendelsen af behandling over for kriminelle narkomaner frem for straf. Der knytter sig imidlertid forskellige problemstillinger hertil, som jeg vil pege på, men som det næppe er muligt for os i dag på stående fod at løse.

Det må afklares, hvem der kan nyde godt af denne ordning. Det er karakteristisk for den danske misbrugssituation, at der er tale om et blandingsmisbrug, hvori alkohol, piller af forskellig art, hash og de svære narkotiske stoffer kan indgå i den enkeltes misbrugsbillede. Vi må finde en afgrænsning, hvor vi retter indsatsen mod de kriminelle, for hvem narkomanien er hovedproblemet. Desuden må der drages grænser for den kriminalitet, ordningen kan omfatte. Jeg er enig i forslagsstillerens bemærkninger om, at den personfarlige kriminalitet og den alvorlige narkokriminalitet – bagmandskriminaliteten så at sige – ikke bør kunne afgøres med behandling.

Det er endvidere afgørende at sikre, at narkomaner, der ikke har begået kriminalitet, og som ønsker en intensiv behandling for misbruget, ikke får udsat eller bliver afskåret fra behandling som følge af den kriminelle narkomans fortrinsstilling.

Vi må også nærmere undersøge, hvilken behandling vi vil give de kriminelle narkomaner. I overensstemmelse med hidtidig praksis bør behandlingsinstitutioner forankres i det sociale og sundhedsmæssige system og ikke i fængselsvæsenet. Vi må også vurdere, om der skal åbnes mulighed for, at de pågældende frihedsberøves under behandlingen, og om behandling eventuelt skal kunne ske ambulant.

[Justitsministeren]

Det nævnes desuden i beslutningsforslaget, at narkomanen skal have mulighed for at vælge imellem frihedsstraf og behandlingsdom. Her vil jeg blot minde om, at denne problematik svarer til det, som vi i efteråret 1991 drøftede i forbindelse med lovforslaget om samfundstjeneste. Her nåede Tinget til, at det ikke burde overlades til den tiltaltes valg, om dommen skulle lade på fængselsstraf eller samfundstjeneste; noget andet er naturligvis, at den tiltalte har lejlighed til at ytre sig herom.

Det anføres i forslaget, at almindelig afsøning skal iværksættes straks, hvis behandlingen ikke følges. Det er efter min opfattelse vigtigt at holde fast i, at afgørelsen om fuldbyrdelse af den udsatte frihedsstraf af principielle grunde bør træffes ved en dom, og at der i dommerens vurdering også bør indgå, hvilken vilkårsovertrædelse der er tale om, og hvilket behandlingsforløb narkomanen allerede har gennemført.

Endelig synes jeg, at der er grund til at pege på, at den foreslåede ordning vil kræve ganske store ressourcer. Det er ikke muligt i dag at angive størrelsen af disse ressourcer, for de vil afhænge af det behandlingssystem, der skal opbygges, og den personkreds, der skal nyde godt af en nyordning. Det er selvsagt af afgørende betydning for ordningen, at disse ressourcemæssige konsekvenser afklares og ressourcerne sikres, inden ordningen iværksættes.

Disse mange udestående spørgsmål indebærer efter min opfattelse, at det vil være uheldigt for ikke at sige umuligt at iværksætte ordningen i huj og hast. En så omfattende og ressourcerekrævende ændring må forudsætte et grundigt forberedelsesarbejde, og det kan slet ikke nås inden den 1. april.

Regeringen vil imidlertid nedsætte et bredt sammensat arbejdsudvalg, der får til opgave at udarbejde et oplæg om en forsøgsordning med behandling af kriminelle narkomaner. Arbejdsgruppen skal således bestå af repræsentanter for alle de myndigheder, der har med denne problemstilling at gøre, herunder ikke mindst repræsentanter for de sociale myndigheder og for sundhedssektoren. Gruppen får til opgave at fremkomme med en forsøgsordning, der kan fremlægges ved begyndelsen af det nye folketingsår, og som kan gøre det muligt at indhøste de nødvendige erfaringer som grundlag for en eventuel permanent nyordning.

Sammenfattende kan jeg sige, at jeg ser positivt på grundtankerne i det foreliggende beslutningsforslag. Der er imidlertid en lang række spørgsmål, der nødvendigvis må afklares. Jeg kan således ikke anbefale, at forslaget vedtages i den foreliggende form, men regeringen vil nedsætte en hurtigtarbejdende arbejdsgruppe, som ved Folketingets åbning til oktober kan fremlægge et oplæg til en forsøgsordning på dette område.

Else Marie Mortensen (S):

Da Socialdemokratiets ordfører på beslutningsforslag nr. B 58, fru Dorte Bennedsen, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne gøre rede for den socialdemokratiske gruppes holdning.

Også dette beslutningsforslag er en del af Fremskridtspartiets narkotikainitiativ. 25-30 års erfaring med narkobekæmpelse har jo desværre lært os, at fængsling af narkomaner stort set ikke bringer noget positivt med sig i relation til misbrugerne. Som tingene fungerer i dag, straffer vi narkomanen for den begåede kriminalitet, men vi gør ingenting ved det misbrug, som vel er den egentlige årsag til kriminaliteten. Det eneste sikre resultat er en voldsom belastning af vore fængsler, hvad enhver, der har haft med fængselsvæsenet at gøre, nok vil skrive under på. Derfor er det også en rigtig tanke, når forslaget trækker narkomisbruget frem som det hovedproblem, der får kriminaliteten som følgevirkning.

Socialdemokratiet kan støtte grundtanken i dette forslag, men vi er ikke enige i den konkrete udformning. Står det til forslagsstillerne, skal der den 1. april ligge et forslag til en permanent ordning. Det kan næppe lade sig gøre, og det ville efter vor opfattelse heller ikke være forsvarligt at fremtvinge en så forceret løsning. Det er givetvis et delvis nyt område, vi begiver os ind på, og vi bør følge samme mønster, som blev brugt i forbindelse med samfundstjenestens indførelse, dvs. at der udarbejdes en forsøgsordning, som så afprøves i en periode, hvorefter vi ud fra de indvundne erfaringer kan tilrette en mere permanent ordning.

Vores anden indvending går på, at tidsfristen er sat til 1. april. Det finder vi helt uforvarsligt, fordi det som sagt er et nyt område, og hertil kommer, at det drejer sig om kriminelle narkomaner. Skal der komme et fornuftigt re-

[Elsø Marie Mortensen]

sultat ud af sådan en ordning, er det helt afgørende, at det fornødne behandlingsapparat, herunder også et tilstrækkeligt antal institutionspladser, er til stede.

Indfører man behandlingsdomme, uden at disse forudsætninger er opfyldt, kan ordningen let ende med blot at blive nye nederlag for misbrugerne, og dem tror vi de har nok af i forvejen.

Som sagt kan Socialdemokratiet ikke medvirke til at gennemføre forslaget i den form, det er fremsat i, men vi vil meget gerne medvirke til yderligere at gennemarbejde grundtanken i forslaget.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Tak for det. Det skal ikke komme an på, at forslaget bliver gennemført i præcis den ordlyd, som det foreligger i.

Inden flere ordførere spilder deres kostbare taletid, må jeg sige, at datoen 1. april kan vi godt se bort fra. Det skal ikke være det, der skal være det afgørende. Hvis vi kan få forslaget igennem ved at vente til oktober, hvor et hurtigtarbejdende udvalg vil komme med et oplæg, er det i orden for os; det skal ikke skille os ad.

Med hensyn til det, der har været nævnt om økonomien i det, og at der skal være tilstrækkelig behandlingskapacitet, står der i art. 38, stk. 2, i en konvention fra 1961 om kontrol med narkotiske midler, som også Danmark har ratificeret: »Hvis en part«, og hermed mener man et land, »har et alvorligt narkomanproblem og dens økonomi tillader det, skal den drage omsorg for, at narkomanerne får passende adgang til effektiv behandling«. Det har Danmark skrevet under på.

Spørgsmålet, som vi kommer tilbage til ved et af de kommende forslag, er simpelt hen, om den behandling, vi har i Danmark, er effektiv, når vi har en behandlingsprocent, der højst når op på 5. Det er den selvfølgelig ikke.

De nødvendige midler er til stede i et land som Danmark for at leve op til denne konvention, så vi skal selvfølgelig bare afsætte de penge, det koster.

Fischer (KF):

For Det Konservative Folkeparti knytter der sig to umiddelbare forbehold til forslaget om

at ændre straffen for såkaldt narkotikarelateret kriminalitet fra traditionel afsoning til en behandlingsdom.

For det første mener vi, at der skal være tale om førstegangsovertrædelser, og for det andet, at lovovertræderen ikke må have anvendt vold.

Kravet om, at reglen alene skal gælde for førstegangsovertrædelser, ser vi knyttet til, at foranstaltningen for den pågældende skal virke som en klar tilskyndelse til ikke fremover at komme ind på en kriminel løbebane.

Med hensyn til, at lovovertræderen ikke må anvende vold – Fremskridtspartiet er selv inde på, at reglen ikke skal omfatte dømte, der er eller kan være personfarlige – har vi valgt det kriterium at sige, at der ikke må have været vold i den kriminelle handling. Det er nok noget, vi kan finde en fornuftig løsning på.

Men vi mener yderligere, at der skal knyttes et vilkår til en behandlingsdom gående ud på, at den pågældende kriminelle stofmisbruger om nødvendigt med tvang skal kunne fastholdes i behandlingsforløbet. Vi finder et sådant vilkår nødvendigt for at reducere udsigten til, at behandlingen mislykkes undervejs. Naturligvis kan man altid, som Fremskridtspartiet foreslår, beslutte, at almindelig afsoning skal iværksættes øjeblikkelig, hvis behandlingen ikke følges, men vi vil gerne understrege betydningen af, at den pågældende for sin egen og for samfundets skyld kommer ud af stofmisbruget.

Vi er derfor indstillet på alt i alt med de her anførte forbehold i Retsudvalget at tage en åben og positiv drøftelse af forslaget ud fra ønsket om, at små narkolovovertrædere ikke nødvendigvis skal straffes med sædvanlig straf ved en førstegangsovertrædelse.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Lad mig allerede her tage fat i det problem, om det kun skal være over for førstegangsovertrædelser, der skal kunne bruges behandling i stedet for fængselsstraf.

Hvis man indfører en sådan bestemmelse, vil muligheden kun blive brugt i særdeles sjældne tilfælde. Sagen er, at på det tidspunkt, da en narkoman står foran en dommer og står til at få en frihedsberøvelse, er det ikke første gang, vedkommende har begået en kriminel handling – langt fra! Der ligger adskillige for-

[Tom Behnke]

hold bag, inden narkomanen når dertil. Så hvis man gennemførte Det Konservative Folkepartis betingelse, ville forslaget ikke have nogen virkning, og derfor synes vi ikke, at det ville være rimeligt. Vi synes heller ikke, det ville være rimeligt over for alle dem, som er narkomaner i dag, som har været igennem mange behandlingsforløb, som har været kriminelle adskillige gange, og som har fået adskillige domme, at de er afskåret fra at nyde den fordel, der ligger i forslaget her.

Hr. Fischer siger også, at man ikke vil være med til at give muligheden, hvis der har været vold impliceret i den kriminelle handling. Så er spørgsmålet: Hvad er vold? Hvornår er et røveri vold for eksempel?

Efter min opfattelse skal de, der har begået røveri, også have muligheden, netop fordi røveriet er direkte relateret til deres narkotikamisbrug. Det er noget, de gør, fordi de er nødt til at gøre det for at skaffe penge nok til deres stof. Det er typisk de personer, der er tale om.

Hr. Fischer siger også, at man om nødvendigt skal have mulighed for at tilbageholde narkomanen i behandlingen, eventuelt med tvang.

Det kan jeg sådan set godt være enig i, og det har vi diskuteret her i Folketinget tidligere, da jeg fremsatte beslutningsforslag om at lave kontraktafvænnings, hvor narkomanen skriver under på, at når først behandlingen er startet og narkomanen så ønsker at forlade behandlingen på grund af abstinenser, skal man kunne tilbageholde narkomanen, i hvert fald indtil abstinenserne er væk.

Det forslag blev ikke vedtaget. Et andet og lignende fra regeringen blev vedtaget, men dér havde man et element inde, der sagde, at amterne selv måtte bestemme, om de ville bruge reglen. Derfor duede forslaget ikke.

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

Nu får vi mere tid end oprindeligt forudsat til denne her drøftelse. Derfor tror jeg også, at vi får lejlighed til i udvalget grundigt at afveje de forskellige hensyn over for hinanden. Når vi har talt om førstegangslovovertrædelser, er det for at drage en parallel mellem det forslag, Fremskridtspartiet kommer med, og det forslag om en kontrakt for unge, som har været indført som alternativ mulighed til almindelig straf.

Vi mener, det er rigtigt at lægge en ny vej i narkopolitikken. Men om man kan bruge det her forslag til folk, der allerede adskillige gange har været inde i kriminalitet relateret til narkotika, vil vi gerne have belyst grundigt under udvalgsarbejdet. Vi stiller os skeptiske over for det, men vi vil gerne tage drøftelsen.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg går ud fra, at det, vi alle er interesseret i, er at finde på noget, der hjælper, noget, der har effekt, noget, der gør, at de mennesker ikke vender tilbage til fængslet igen og igen og igen og på den måde belaster både hr. Fischers og andres samvittighed.

Derfor vil jeg gerne sige til hr. Fischer: Det, der nu bliver tilbudt de narkomaner, der er for gamle til at komme på ungdomskontrakten, og som er gengangere, og som vi møder i systemet igen og igen og igen, det er et spark, det er nul og niks, og det er det, vi har i dag.

Og så vil jeg gerne spørge hr. Fischer: Mener han, at det har hjulpet?

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

I det forslag, som Det Konservative Folkeparti og Venstre har fremsat, ser vi bredt på det, og vi mener, at disse ting hænger sammen: Øget oplysning om ændrede behandlingsformer og muligheden for at forske mere effektivt i narkokriminalitet.

Derfor tror jeg ikke, man kan tage et enkelt element ud til en løsevev analyse og få et positivt resultat ud af det. Men for Det Konservative Folkeparti og Venstre er det væsentligt at kunne fastholde en narkoman, der er begyndt på en behandling, i behandlingsforløbet, indtil det er færdigt – ikke bare til afgiftning har fundet sted, men til behandlingsforløbet er færdigt.

Det er det forslag, vi er kommet med: At det skal være reglen. Men vi vil gerne knytte det princip sammen med det forslag, som Fremskridtspartiet her kommer med, når det også drejer sig om lovovertrædere. Det er udtryk for en positiv holdning over for Fremskridtspartiets forslag, som vi betragter som et element i en samlet intensiv indsats mod narkotikaproblemerne i Danmark.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Jeg hørte vist ikke rigtig svaret. Hvad var det? Mente hr. Fischer, at det havde hjulpet?

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

Vi mener, historien i denne forbindelse er mindre interessant end fremtiden. Og det er en bedre fremtid, vi lægger op til.

Svend Aage Jensby (V):

Jeg vil gerne sige, som jeg også var inde på ved det foregående beslutningsforslag, at vejene er uransagelige, når vi fra Venstres side skal bedømme, hvad vi skal gøre mod narkotikamisbrug. Men der er et par ting, som jeg gerne vil slå fuldstændig fast.

Jeg deler hr. Fischers opfattelse – hvis jeg skal tage det mere generelle først. Røveri er normalt karakteriseret ved, at der indgår vold som ingrediens, og vi er modstandere af, at det skal kunne klares, om jeg så må sige, med behandlingsdomme.

Det næste, jeg vil sige, er: Vi har et grundlæggende problem herhjemme med hensyn til kriminelle, der idømmes ubetinget straf. Man kommer ikke uden om, at det er der nogen der skal i et ordentligt, velfungerende retssamfund. Kriminaliteten kan blive så grov, at man skal have ubetingede frihedsstraffe.

Der er to problemer.

Vi har så utrolig åbne fængsler. Det er i mange henseender en udmærket ting. Men det er en skrækkelig dårlig tjeneste at gøre dem, som på grund af grovheden af kriminaliteten bliver sat ind i vores fængsler, at de kan sidde dér og købe stoffer enten af dem, der kommer på besøg, eller af deres medfanger – det er jo set. Man gør dem en dårlig tjeneste. Så bliver de ikke vænnet af med dette misbrug. Det er problematisk at løse.

Det andet problem, vi har, er, at der – det er et led i resocialiseringen – gives disse talrige udgange, hvor man så som indsat kommer tilbage fra en udgang, og hvor det må erkendes, at systemets mulighed for at kontrollere, at der ikke indføres narkotika i vores fængsler, er meget problematisk.

Her har vi altså problemkredsen, for så vidt angår dem, der nødvendigvis skal afsone ube-

tingede straffe, og her er det, at Venstre og De Konservative – som vi lægger op til det i vores beslutningsforslag – ønsker visse, hvis ikke alle, fængsler narkofrie.

Må jeg så dernæst sige, som andre har sagt det, at det er en fuldstændig umulig opgave at pålægge justitsministeren inden 1. april i år at fremsætte de nødvendige lovforslag og gennemføre de nødvendige administrative ændringer. Det skal jeg ikke bruge mere tid på.

Men forslaget giver også anledning til nogle afgrænsningsvanskeligheder af juridisk karakter i punkt 1, når man taler om, at betingelsen er, at det eller de kriminelle forhold er en følge af narkotikamisbrug. Det er i sig selv lovteknisk meget vanskeligt at afgrænse.

Det næste, Venstre tager afstand fra, er, hvor der står: »... kan den kriminelle tilbydes en behandlingsdom...«.

Nej. Han kan spørges, om han er rede – som ministeren var inde på – til at modtage en dom til samfundstjeneste, men man skal ikke tilbyde reaktioner inden for det strafferetlige system efter forgodtbefindende. Det ønsker Venstre ikke.

Når det er sagt, vil jeg sige, at vi er åbne over for alle fornuftige muligheder, men som justitsministeren sagde, er der et ressourceproblem i det her, som ingen af os overhovedet aner hvor stort eller hvor lille er. Jeg tror, det kan blive kæmpestort.

Men jeg ser frem til den forsøgsordning, ministeren har bebudet vil blive iværksat, og fra Venstres side kan vi sagtens leve med, at vi overvejer situationen indtil efteråret. Vi må hellere få noget seriøs erfaring at arbejde ud fra end vedtage noget forhastet. Jeg synes nemlig ikke, må jeg sige til hr. Tom Behnke, at det hænger rigtig sammen, når der nu lige i B 57 er foreslået et narkotikaråd og man så her og nu vil have gennemført dette. Lad os nu høre det råd, som vi på en eller anden måde får, hvilke erfaringer og råd man giver Folketinget.

Dette er sagt således at forstå, at vi naturligvis gerne går ind i en seriøs udvalgsbehandling om det her forslag også.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hr. Svend Aage Jensby mener ikke, at et begået røveri skal give mulighed for, at narkomanen kan vælge en afvænnings i stedet for at

[Tom Behnke]

komme i fængsel. Når vi ved, at et forsigtigt skøn peger i retning af, at ca. 90 pct. af alle røverier bliver begået af narkomaner udelukkende med henblik på, at de skal skaffe kapital til deres næste fix, så er mit spørgsmål:

At sætte dem i fængsel, er det ikke kun symptombehandling, er det ikke kun at fjerne dem fra det øvrige, frie samfund for en periode, så vi er fri for dem?

Vi løser ikke det, der var problemet, det, der var årsagen til, at de begik deres røveri. Hvis man siger, at det er vold efter §§ 244, 245 og 246 i straffeloven, og at sådan nogle overtrædelser ikke skal kunne give behandling, men at de skal i fængsel, og hvis det er betingelsen for, at forslaget kommer igennem, så er det i orden for mig. Med hensyn til røverier må jeg fastholde, at det er vores betingelse for forslaget her, at også narkomaner, der har begået røveri, skal have tilbudet om at vælge afvænnings i stedet for at komme i fængsel.

Men det, som forslaget sigter mest på, er al den berigelseskriminalitet, som narkomanerne foretager, herunder i øvrigt røverier.

Så spurgte hr. Svend Aage Jensby også: Hvad vil alt det her komme til at koste, det ved vi jo ikke?

Nej, men vi har lige behandlet et forslag om, at vi skal nedsætte et råd, der skal kigge på den her slags ting. Havde det været nedsat i dag, havde vi vidst, hvad det ville komme til at koste. Så dér var et godt argument for at støtte forslaget om, at vi laver et råd.

Så siger hr. Svend Aage Jensby: Så lad os dog vente, indtil det råd er nedsat!

Men vi får det først engang til efteråret, og det skal først behandles, og så skal det nedsættes, og så skal det til at arbejde. Der går nok en 2-3 år.

Det har vi hverken menneskeligt eller økonomisk råd til at vente på. Der skal handles nu, der skal gøres noget for narkomanerne nu. Vi kan ikke vente på det råd. Derfor har vi foreslået det her, som vi regner med er et positivt og rigtigt element i den rigtige retning. Rådet kommer så efterfølgende, og så må de vurdere, om det var det rigtige, vi gjorde. Hvis det viser sig, at det var helt rivende tosset, det, vi har gjort her, så lad os lave om på det til den tid! Men det tror jeg nu ikke det er. Jeg tror, at det her er et skridt i den klart rigtige retning.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Jeg forstod hr. Svend Aage Jensby sådan, at det var Venstres ønske, at vi havde et par narkofri fængsler, for så kunne man placere folk dér, så man i hvert fald forhindrede, at de fortsatte deres narkotikamisbrug, imens de sad i fængslerne.

Det er et fromt ønske, og gid det kunne lade sig gøre! Men selv med de metoder, man bruger i USA, og som ligger meget fjernt fra de forhold, vi har i den danske kriminalforsorg, selv med de metoder, hvor der er tale om endog meget grundig kropsvisitation ved fængslerne, hvor der er tale om sikre fængsler – man praler med, at det er verdens mest sikre – selv de steder må man erkende, at narkotikaen kan vandre over fængselsmuren på forskellig vis. Det, der sker, er, at prisen stiger – det er et spørgsmål om udbud og efterspørgsel – og jo mere besværligt det er at få narkotika ind i fængslerne, jo dyrere bliver den bare. Der er så mange des flere personer undervejs, der skal bestikkes, og som på forskellig vis skal betales for at foretage transporten. Narkomanen har et behov for og et misbrug af narkotika, der er så stærkt, at vedkommende er fuldstændig ligeglad med, hvilken gæld vedkommende sætter sig i. Problemet er så, at den dag narkomanen bliver løsladt, vender vedkommende tilbage til den kriminelle løbebane.

Derfor må jeg sige til hr. Svend Aage Jensby, at uanset hvor enige vi kan være i ønsket om at få nogle narkotikafri fængsler, så er erfaringen fra alle andre lande, at det kan desværre ikke lade sig gøre, og vi tror heller ikke på, at vi i Danmark magter at løse den opgave.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Jensby (V):

Hr. Tom Behnke siger: Vi vil gøre noget for narkomanerne, og vi vil gøre det nu, og så er det ligegyldigt, hvilken kriminalitet det drejer sig om.

Det er det ikke for Venstre. Så enkelt er det. Der må være et hensyn også til ofrene for kriminaliteten. Det kan ikke være således, at man udelukkende fokuserer på en gerningsmand og giver ham særbehandling, fordi han nu tilfældigvis er narkoman. Vi gør det ikke, vi går ikke ind for den retspolitik.

[Svend Aage Jensby]

Så enkelt er det.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Hr. Svend Aage Jensby har ret, når han konkluderer, at det for os er ligegyldigt, hvilken kriminalitet narkomanen har begået forud. Så længe den er narkorelateret, skal der kunne vælges afvænnings i stedet for egentlig fængselsstraf.

Men lad mig tilføje, som det også klart fremgår af forslaget, at hvis personen er personfarlig, skal vedkommende ikke have mulighed for at vælge afvænnings. Så skal vedkommende i fængsel, for så er det selvfølgelig nødvendigt af hensyn til samfundets øvrige borgere. Der er en klar begrundning på, hvem der kan få lov til at vælge en afvænnings frem for at komme i fængsel.

Lad mig også sige, at dette her skal foregå frivilligt. Hr. Svend Aage Jensby var inde på, at det ikke skulle være et tilbud, man fik, således at dommeren, når dommen skulle afsiges, kunne sige: »Thi kendes for ret: Otte måneders fængsel, eller vil De hellere til afvænnings?« Jo, det skal være et tilbud, for hvis narkomanen ikke er motiveret for at gå i behandling, virker det ikke. Så får det ikke den effekt, det skal have, og narkomanen bliver ikke afvænnet, jo, måske for en kort periode, men så vil narkomanen vende tilbage til misbrug, så snart afvænnings er overstået. Derfor skal det være frivilligt. Narkomanen skal være motiveret for afvænnings, ellers virker det ikke.

Pernille Frahm (SF):

Som justitsministeren sagde, er det i mange af disse tilfælde narko, der er narkomanernes problem. Kriminaliteten er en følge af det, ikke det egentlige problem, og hvis vi virkelig vil gøre noget effektivt for at stoppe den videre kriminalitet, handler det om at gribe ind dér, hvor problemet er, nemlig med hensyn til narkoen.

Foreløbig er der ikke meget, der tyder på, at det har hjulpet at sætte disse folk i fængsel, snarere tværtimod. Alle erfaringer, herunder de erfaringer, vi for nylig har fået kendskab til, nemlig de sidste tre års erfaringer fra et forsøg med spritbilister, tyder på, at behandling er den rigtige vej at gå.

Sådan som jeg hører Venstres og især De Konservatives ordfører, er projektet nu, at det er bedre at forebygge end at helbrede, og det kan vi kun være enige i, men hvis man helt opgiver at helbrede, mener jeg, vi simpelt hen giver en gruppe mennesker et spark, og jeg har endnu ikke fået noget svar på, hvad i alverden vi så skal stille op med dem. Man kunne sige, at med den logik, den konservative ordfører har været fremme med heroppe, kunne vi nedlægge hospitalerne f.eks., fordi det er bedre at forebygge end at helbrede.

Fremskridtspartiet prøver med dette forslag at gribe ind i et problem, vi har, nemlig med ikke bare at forebygge, men også at helbrede, og det synes jeg de skal have al mulig opbakning til.

Problemet med forslaget er så, at behandlingsmulighederne ikke findes, og det skriger til himlen, når fru Else Marie Mortensen som argumentation imod forslaget siger, at vi ikke har institutionerne. Svaret skal selvfølgelig være: Så lad os komme i gang med at få lavet de behandlingsinstitutioner, og lad os ikke mindst komme i gang med den meget nødvendige efterbehandling, der skal til, den personlige genopbygning, som mange af de folk har brug for. Erfaringerne fra forsøget med spritbilister viser også, at nogle gik ud af ordningen efter eget ønske, fordi livet ikke var værd at leve uden alkohol. Det er også problemet for mange af disse folk, når de har været igennem en proces, hvor de er blevet gjort giftfri, at der ikke er noget at vende tilbage til, der er ikke noget liv derude, der er ikke noget at foretage sig. Vi er måske blevet i stand til at få folk ud af forgiftningen, men vi har ikke rigtig formået at komme med den fornødne efterbehandling.

Jeg vil kort sige, at dette forslag fra Fremskridtspartiet igen er et initiativ, som vi vil støtte, men vi vil selvfølgelig give ret i dette med tiden. Det er også blevet nævnt af Fremskridtspartiets ordfører, at det ikke skal stå og falde med det. Vi har i SF længe vidst, at forslaget var på trapperne, for det har været forberedt i utrolig lang tid. Vi har set de spørgsmål, der er blevet stillet gennem Retsudvalget og til skriftlig besvarelse, og det har selvfølgelig gjort, at vi ikke har stillet forslag inden, fordi vi har ventet denne debat.

Jeg synes, at det, der er kommet ud af det lange forarbejde, er interessant, og SF vil støtte det.

(Kort bemærkning).

Fischer (KF):

Fru Pernille Frahm taler om et spark. Nej, der skal ikke være tale om noget spark, og jeg synes heller ikke, vi skal sparke til hinanden i debatten. Jeg har taget positivt imod nogle af tankerne i Fremskridtspartiets forslag og sagt, at Det Konservative Folkeparti gerne vil drøfte dette nærmere under udvalgsarbejdet. Vi mener også, at forebyggelse skal have meget høj prioritet, men det skal behandling naturligvis også.

Det er vel næppe nogen hemmelighed – heller ikke for fru Pernille Frahm – at Det Konservative Folkeparti og Venstre har fremsat et forslag til folketingsbeslutning om en styrket indsats mod narkoproblemerne i Danmark. Det kommer snart til drøftelse i Folketinget, og da får vi lejlighed til at gå nærmere ind på det. Et af punkterne drejer sig netop om en styrket social og beskæftigelsesmæssig indsats for narkomaner på afvæjning, så vi har bestemt ikke overset dette punkt, men vi understreger, at tingene hænger sammen – både information, forebyggelse, behandling og efterforskning af kriminalitet.

(Kort bemærkning).

Kim Behnke (FP):

Vi har i Fremskridtspartiet med stor bekymring konstateret, at fængselsbehandling af narkomaner ofte kun gør ondt værre.

Narkomaner er ofte i en desperat situation. De er ikke i stand til for hverken bistandshjælp eller eventuel arbejdsindkomst at finansiere den meget dyre narko, de hver eneste dag har brug for. Derfor vælger de en kriminel løbebane, hvad enten det er røverier, tyverier eller anden form for kriminalitet. Det er den måde, de skaffer deres penge på. I et vist omfang kan narkomanerne sikkert slippe uden at blive opdaget, men på et tidspunkt falder hammeren. Politiet fanger den pågældende kriminelle, og vedkommende bliver idømt frihedsstraf. Mens vedkommende sidder i fængsel, er narkotikabehovet der stadig væk, narkotika kan frit vandre over fængselsmuren, og forbruget fortsætter.

Det finansieres ved, at narkomanen får akkumuleret en gæld under fængselsopholdet, og det er ofte en gæld, der forfalder til betaling

meget kort tid efter, at narkomanen er løsladt fra fængslet. Det drejer sig tit om så store summer, at narkomanen ikke har nogen som helst mulighed for at betale gælden, ikke engang hvis vedkommende købte en skrabeplade og vandt. Der er så for narkomanen kun én eneste mulighed: at begå ny kriminalitet for at betale gælden og finansiere det fortsatte narkotikamisbrug, og sådan fortsætter den onde cirkel. Narkomanen vandrer ind og ud af fængslerne, narkotikamisbruget fortsætter.

Nogle narkomaner, særlig dem, man kan kalde de nye narkomaner, lider af den fejlopfattelse, at de kan styre deres narkotikamisbrug, og at det kun er et spørgsmål om tid. Når de ikke ønsker at være narkomaner længere, kan de forlade narkotikamisbruget. Det ved vi andre – og det ved de erfarne narkomaner – ikke kan lade sig gøre. Når man først er blevet afhængig af narkotika, forlader man det ikke frivilligt. Så skal der en egentlig behandling til.

Derfor skal muligheden være der, når narkomanen er på det niveau, hvor han selv erkender, at der kun er én vej ud af narkotikamisbruget: behandling. Da skal det ikke være sådan, at vedkommende blot bliver gemt bort i et fængsel.

Selvfølgelig er der narkomaner, som er ude i grov kriminalitet, hvor der er vold, mord osv. involveret, og dér er vi fortsat nødt til at sætte de pågældende i fængsel, fordi det simpelt hen er uforvarsligt at have dem på de pågældende behandlingsinstitutioner – det kan være farligt for personalet osv. Det skal der ikke være nogen tvivl om. Men med hensyn til den narkoman, der – tillad mig udtrykket – alene begår kriminalitet i form af tyverier, røverier osv. for at finansiere narkotikamisbruget, er det meningsløst at lade vedkommende fortsætte i den onde cirkel; og derfor forslaget om, at man kan konvertere dommen til behandling.

Så har det været diskuteret, hvad vi gør med narkomanerne, i det omfang de vælger behandlingen og vi ikke har institutionerne. Ud over at referere til, at vi lidt senere skal behandle beslutningsforslag nr. B 60, som netop er et spørgsmål om nye behandlingsinitiativer, vil jeg sige, at det ikke er en fair måde at kommentere dette forslag på.

Det svarer til at sige, når vi konstaterer, at så og så mange mennesker bliver trafikskadet: Jamen det kan vi ikke rigtig gøre noget ved, for vi

[Kim Behnke]

har ikke hospitalsplads til dem. Det er ikke svaret til narkomaner, der ønsker at blive behandlet, lige så vel som det ikke er svaret til andre syge mennesker, som ønsker at blive behandlet, at vi desværre ikke har kapacitet til det og derfor må lade dem klare sig selv.

Derfor ønsker vi dette forslag vedtaget. Spørgsmålet om den 1. april har været diskuteret, og det var ikke en spøg, at vi nævnte den 1. april. Det skyldes ganske enkelt den proces, forslaget har været igennem. Datoen har ikke været revideret undervejs, og når justitsministeren i dag tilbyder en dato, der hedder omkring den 1. oktober i år, synes vi fra Fremskridtspartiets side, det er en ganske glimrende løsning. Det vigtigste er, at vi har det budskab til landets narkomaner, at hvis de ønsker at komme ud af den onde cirkel, vil muligheden også være der.

Vi skal tænke på, at narkotikamisbruget er utrolig ressourcekrævende for vort samfund. Det er ikke bare forsikringsselskaber, det er os alle sammen, der hver eneste dag taber millioner af kroner på, at narkomaner skal finansiere deres misbrug.

Sonja Albrink (CD):

Langt det bedste ville være, om narkotikamisbrug kunne forebygges i stedet for at blive behandlet, når problemet er opstået, men det er ikke ensbetydende med, at behandling ikke også har stor betydning.

Jeg er enig med forslagsstillerne i, at narkotikamisbruget har skylden for en væsentlig del af berigelseskriminaliteten. Havde narkotikamisbrugerne ikke behov for et ganske væsentligt beløb til det daglige fix, ville antallet af berigelsesforbrydelser formentlig ligge væsentlig lavere. Jeg er derfor helt enig i, at der må gøres en betydelig indsats for at nedbringe antallet af narkotikamisbrugere, og som led i disse bestræbelser er det måske en god idé at gennemføre øgede muligheder for at anvende behandlingsstraffe.

Som justitsministeren var inde på i sin tale, kræver øget brug af behandlingsstraffe en meget grundig tilrettelæggelse og sandsynligvis også en udvidelse af den eksisterende behandlingsskapacitet, sådan at behandlingsstraffene ikke reelt kommer til at favorisere kriminelle narkotikamisbrugere, som kommer forrest i køen til behandling, frem for de ikkekriminelle.

Lad os se det udspil, som regeringens udvalg vil fremkomme med ved åbningen af næste samling, sådan at vi har et solidt grundlag at træffe vore beslutninger på. Dette område synes vi er for vigtigt til, at vi kan løbe nogen risiko for, at der bliver truffet forhastede beslutninger.

Vi afviser beslutningsforslaget.

Dorit Myltoft (RV):

Det er godt, at vi får en bred debat om, hvorvidt en behandlingsdom med fordel kan sættes i stedet for en fængselsstraf. Fordelene skulle ligge i, at de enkelte kriminelle narkomaner får forbedret deres muligheder for behandling og resocialisering. Inden en eventuel lovgivning sættes i værk herom, kan det dog være konstruktivt at få nogle praktiske erfaringer.

Som Fremskridtspartiet selv er inde på det i bemærkningerne, er problemfeltet ikke så ligt. Det Radikale Venstre ser derfor frem til, at justitsministeren vil fremsætte forslag til en forsøgsordning.

Vi kan ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det stående spørgsmål er: Skal narkomaner i fængsel, eller hvad skal vi gøre ved dem? Kristeligt Folkeparti mener helt klart, det er nødvendigt, at vi ikke bare straffer for den forseelse, der er begået, men også bør se på, hvad der kan gøres for at få den kriminelle ud af kriminaliteten. Hvis man fastholdes i narko og i narkomiljøet, lykkes det måske aldrig nogen sinde at komme ud af kriminaliteten, men bliver en vandring ind og ud af fængsler.

Kristeligt Folkeparti er enig i mange af intentionerne i dette forslag, og vi er også meget glade for, at ministeren har sagt, at vi skal have en prøveordning. Jeg personlig har hele tiden ment, at det er utrolig vigtigt, at vi kommer i gang med behandling ikke alene på narkoområdet, men generelt i vores fængsler, at man ikke bare straffer for at straffe, men at man også ser på, hvad der ligger bag kriminaliteten, hvor problemerne er, og hvad man kan gøre.

Narkomaner hører efter vores opfattelse ikke hjemme i almindelige fængsler. Det betyder selvfølgelig ikke, at man ikke på en eller anden måde skal isoleres, hvis man har begået alvorlig kriminalitet, men det kan man godt blive på

[Inger Stilling Pedersen]

særlige afdelinger eller særlige steder, hvor man får sin straf, samtidig med at man indgår i en behandling.

En anden måde er den, der fremgår af forslaget: at man kan få en behandlingsdom med nogle alternativer, sådan at man ryger ind i den almindelige straf, hvis man ikke overholder det.

Jeg synes, forslaget er et godt initiativ. Jeg skal ikke nævne datoer, for det kan selvfølgelig ikke gøres så hurtigt, men jeg synes, justitsministeren har været meget hurtig, og det vil vi gerne takke for, for vi tror, det er uhyre vigtigt, at vi hurtigt kommer i gang. Det hjælper jo ikke noget at lukke en narkoman ud efter afsøning af et antal ugers, måneders eller halve eller hele års straf, hvis vedkommende så straks begår ny kriminalitet. Det formindsker ikke antallet af indbrud og ting, som så rammer de almindelige borgere.

Jeg håber, vi kan komme så vidt herhjemme også i vores fængselssystem, at vi i langt højere grad anvender behandling, sådan at folk ikke skal vandre ind og ud af fængslerne.

Vi ser også meget gerne, at en overtrædelse får en hurtig konsekvens. Hr. Tom Behnke nævnede, at når en narkoman første gang står til frihedsberøvelse, er der allerede tale om mange forhold, men egentlig skulle man måske meget snarere sætte ind med konsekvenser netop efter første, anden gang – om ikke med fængsel så dog med en eller anden konsekvens.

Jeg tror, det er den eneste vej frem, hvis det skal lykkes at gøre noget, der er til gavn både for de mange borgere, der bliver ramt af den kriminalitet, og selvfølgelig også – og først og fremmest – for de mennesker, der er desperate efter at få deres stoffer, og som derfor må skaffe sig midlerne dertil.

Men jeg synes, Fremskridtspartiet skal have ros for dets forslag, som ligger helt på linje med det, Kristeligt Folkeparti står for.

Til slut igen tak til justitsministeren for hurtig handling.

Tom Behnke (FP):

Hvorfor straffer vi? Hvorfor sanktionerer vi, når folk begår en kriminel handling? Hvorfor skrider vi til tider ind og giver fængselsstraffe?

Det er vel egentlig, fordi vi prøver på at fortælle vedkommende, at det, han har gjort, er forkert, og at han skal lade være med at gøre det igen en anden gang.

Men hvad er det så, der sker i dag, når vi taler om narkomaner, der har begået en kriminel handling? Vi sætter dem i fængsel, hvor der er stort set lige så let adgang til narkotika, som der er ude i det åbne samfund. Problemet er bare, at det er sværere at få narkotikaen ind i fængslerne – der er større risiko for at blive opdaget, når man smugler stofferne ind – og derfor er stofferne meget dyrere i fængslerne, end de er ude i det åbne samfund. Det betyder, at narkomanen fortsætter sit misbrug og får oparbejdet en enorm gæld, mens han sidder i fængsel.

Hvad gør en narkoman, der er blevet løsladt og har en enorm gæld? Ja, vi ved allerede i dag, at hvis narkomaner ikke betaler deres gæld til tiden, bliver de udsat for særdeles grov vold. Indimellem sker det endda, at nogle bliver forsøgt slået ihjel, fordi de ikke betaler deres gæld til tiden.

Det ved en narkoman, der har været i fængsel. Han ved godt, at den dag, hvor han bliver løsladt, skal gælden betales. Hvor skaffer en narkoman 30-40.000 kr. fra? Bistandskontoret vil i hvert fald ikke give ham pengene. Tilbage er der kun én mulighed, og det er fornyet kriminalitet. Så er spørgsmålet, om vi har opnået det, vi ønskede, ved at give narkomanen den sanktion, der hedder fængsel. Om vi har formået at fortælle narkomanen, at det var en skidt gerning, han gjorde, og at han aldrig må gøre det igen.

Nej, det har vi netop ikke opnået ved at sætte ham i fængsel. Tværtimod tvinger vi – og jeg bruger bevidst ordet tvinger – narkomanen til fornyet kriminalitet, samme dag han bliver løsladt. Altså gør vi det stik modsatte af, hvad vi egentlig ville med lovgivningen. Vi løser ikke problemerne, vi fjerner blot narkomanen fra det åbne samfund for en periode, indtil han bliver løsladt og fortsætter kriminaliteten.

Den problemstilling vil vi gerne gøre op med, og det vil vi med det foreliggende forslag. Elementerne i forslaget er, at der ligger en gulderod foran narkomanen til at vælge afvænnings i stedet for fængselsstraf. Men når narkomanen har valgt at gå i behandling, ligger stokken og venter, for hvis narkomanen så vil springe fra behandlingen, skal vedkommende direkte ind og afsone sin fængselsstraf, og der skal ikke gives rabat overhovedet. Det skal altså ikke være således, at hvis man er blevet idømt f.eks.

[Tom Bøhnke]

6 måneders fængsel og man har været under afvænnning i 7 måneder, er fængselsstraffen væk. Nej. Uanset hvor længe man har været i behandling, udløses fængselsstraffen omgående, hvis behandlingen ikke er afsluttet. Der skal være et element, der medfører, at narkomanen er stærkt motiveret til at fortsætte sin afvænnning.

Jeg må også igen understrege, at det er meget vigtigt, at valget om at gå i behandling skal være frivilligt. Hvis narkomanen ikke er indstillet på at gå i behandling – ikke er motiveret – så hjælper det ikke, så er det en stakket frist.

Lad mig takke alle ordførere for den særdeles positive modtagelse af forslaget; specielt retter jeg en tak til justitsministeren, der er enig i grundtanken, og som så nævnte en række paragraffer i straffeloven, der rent faktisk betyder, at man kan få en betinget dom under forudsætning af behandling, at man kan blive overflyttet til behandling og kan blive løsladt eller benådet under vilkår om en form for behandling.

Men som justitsministeren også sagde, sker det ikke i dag, fordi vi har et særdeles begrænset antal behandlingspladser. Det er den ene del af sandheden.

Den anden del ligger i, at selv om vi har alle disse tilbud om, at man kan komme under en form for behandling i stedet for at være frihedsberøvet i fængsel, er der jo altså over 1.000 indsatte i dag, som rent faktisk er kategoriseret som værende narkomaner.

Der sidder altså stadig væk over 1.000 personer i fængsel trods straffelovens mangfoldige tilbud. Og jeg tør vædde på, at en stor del af de tusind hellere ville vælge en afvænnning, hvis de kunne, men det kan de ikke, og så er vi tilbage ved det, som justitsministeren sagde, nemlig at der ikke er et tilstrækkeligt antal pladser.

På et lidt senere tidspunkt i dag kommer vi tilbage til, hvad det er for en form for behandling, vi foreslår, når de vælger behandling frem for fængselsstraf, for det er ikke ligegyldigt, hvilken behandling de vælger. Valget skal ikke være mellem at komme i fængsel, eller at man en gang om ugen kan gå ned til sin læge og hente en flaske metadon, som man så kan gå ned og sælge på gaden og købe sig nogle andre stoffer for. Det er ikke den form for behandling, vi lægger op til.

Den form for behandling, vi lægger op til, er ikke, som ministeren sagde, at vi skulle have undersøgt, om der var tale om ambulans afvænnning. Nej, vi skal have etableret nogle døgninstitutioner, hvor narkomanerne kan blive installeret og være, indtil de er klar til at komme ud igen.

Så er der spørgsmålet om ressourcerne, for selv om vi ikke ved eksakt, hvad dette her vil komme til at koste, så ved vi dog, at det bliver meget dyrt. Det kommer til at koste rigtig mange penge. Men spørgsmålet er, hvad mange penge er i forhold til, hvad det koster *ikke* at behandle narkomanerne.

Vi ved i dag, at en gennemsnitsnarkoman bruger for ca. 2.000 kr. stof om dagen, men det er ikke altid, en narkoman kan være så heldig at stjæle eller røve sig til kontanter, han må ofte ty til at stjæle andre varer, som så skal omsættes på det sorte marked, og dér har varerne typisk kun en værdi, der er ca. 20 pct. af købsprisen. Det betyder, at en narkoman skal ud at stjæle for ca. 10.000 kr. om dagen til sit forbrug.

Der er ingen former for behandling, der koster 10.000 kr. om dagen. Og hvis der er, er der noget rivende galt i den form for behandling, og så er det i hvert fald ikke en effektiv behandling til den pris.

Det var de rent personlige omkostninger, som en række danske familier bliver udsat for hvert eneste år, og dertil kommer i øvrigt også de personlige og psykiske belastninger ved, at de enten bliver slået ned eller får frastjålet værdier på anden vis ved indbrud, røverier osv.

Men der er også hele det offentlige system, som i dag bruger en masse ressourcer. Vi har blot ikke kunnet få oplyst, hvor meget det drejer sig om. Men vi ved dog, at både politiet, domstolene og fængslerne bruger meget store ressourcer på det. Så jeg tror, at man ved bare at tage de tal ind i billedet rigeligt kan finansiere en afvænnning frem for en fængselsstraf.

I den forbindelse skal man nemlig være opmærksom på, at når vi bruger fængslerne, har vi ikke standset den kriminelle handling, og det vil sige, at udgiften kommer igen og igen og igen. Hvorimod en effektiv afvænnning, som vi foreslår lidt senere på dagen, medfører, at narkomanen kommer ud af sit misbrug, og så standser udgifterne dér.

[Tom Behnke]

Jeg vil også takke ministeren for, at han, selv om han ikke umiddelbart og direkte kan støtte dette forslag, i hvert fald vil nedsætte et hurtigtarbejdende udvalg, og at vi allerede til oktober får noget på bordet. Tak for det.

Fru Sonja Albrink og andre ordførere var inde på, at man ikke skulle favorisere kriminelle narkomaner til behandlingstilbudene. Det er jeg helt enig i. Min kongstanke er også, at vi får etableret behandlingstilbud til alle dem, der ønsker et behandlingstilbud, og at vi ikke bare har de behandlingstilbud, som indeholdes i det forslag, vi skal behandle lidt senere på dagen, men at vi har den mangfoldighed af afvæningstilbud, som også gør sig gældende i dag.

Fru Inger Stilling Pedersen var inde på, at der måske manglede noget i retning af, at man i fængslerne havde én afdeling for sig til narkomaner og en anden afdeling til ikkenarkomaner, således at vi i hvert fald ikke fik flere narkomaner. Det er jeg helt enig i, men det behøver vi ikke at stille forslag om, for det kører Kriminalforsorgen allerede med i dag. Det er under udvikling, og det vil efter min overbevisning blive spredt til alle landets fængsler i løbet af kort tid, for der er særdeles positive resultater med den forsøgsordning. Det sker altså allerede i dag, og dette forslag er et supplement til det, som sker i dag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Ivar Hansen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 59:

Forslag til folketingsbeslutning om finansiering af afvæning af narkomaner.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.

(Fremsat 1/2 94).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Yvonne Herløv Andersen):

Som forslagsstillerne selv er inde på, er dette beslutningsforslag en delvis genfremsættelse af det tidligere fremsatte beslutningsforslag nr. B 21, som jo blev fremsat den 12. november 1991. Hverken den daværende regering eller de øvrige partier kunne dengang bakke op omkring Fremskridtspartiets forslag, så det ville undre mig, om debatten i dag blev så meget anderledes end sidst, fordi det er et forslag, der indeholder ret principielle ændringer af det nuværende finansieringssystem.

Jeg vil dog gerne knytte en række kommentarer til forslaget, herunder til baggrunden for den nuværende finansierings- og ansvarsmæssige fordeling.

I det omfang behandlingsindsatsen over for stofmisbrugere foregår i henhold til bistandslovens §§ 66 og 96, deles udgiften til opholdssteder, institutioner m.v. ligeligt mellem amtskommunen og kommunen. For Københavns og Frederiksbergs vedkommende gælder, at de både er amtskommuner og kommuner, hvorfor de afholder hele udgiften til behandling af stofmisbrugere.

Inden for det sociale område er der bred enighed om, at den bedste løsning af opgaverne sikres ved at placere ansvaret for indsatsen så tæt på problemerne som overhovedet muligt, og i dette tilfælde ligger ansvaret for indsatsen jo på det amtskommunale niveau.

Forslagsstillerne er tilsyneladende udmærket tilfreds med den opgavefordeling, vi har, da der udelukkende stilles forslag om ændring af finansieringen.

Der er også bred enighed om, at det for at sikre den bedst mulige indsats til den billigste pris er nødvendigt, at den myndighed, der træffer beslutninger vedrørende afholdelse af offentlige udgifter, også deltager i finansieringen af dem.

Princippet om størst mulig neutralitet i finansieringen af offentlige udgifter, forstået som sammenfald mellem beslutningskompetencen vedrørende udgifter og det økonomiske ansvar for at finansiere dem, har været styren-